

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Nagy János Árpád ügyvéd (**jogi képviselő címe**) által képviselt **felperes neve (felperes címe)** felperesnek,
a Deák Ügyvédi Iroda (**jogi képviselő címe**) által képviselt **alperes neve (alperes címe)** alperes ellen, vállalkozási díj megfizetése iránt indított perében,
a Fővárosi Bíróság 2009. április 21. napján kelt, 10.G.41.667/2006/32. számú ítélete ellen, a felperes és az alperes által előterjesztett fellebbezés folytán, a 2010. január 15. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét részben megváltoztatja, az alperes marasztalását 9.833.486 (Kilencmilliónyolcszázharmincháromezer-négyszáznyolcvanhat) forintra szállítja le; egyebekben helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy tizenöt nap alatt fizessen meg a felperesnek 100.000 (Egyszázezer) forint másodfokú perköltséget, az államnak pedig - külön felhívásra - 588.000 (Ötszáznyolcvannyolcezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 163.200 (Egyszázhatvanháromezer-kettőszáz) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Ezen ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 10.000.000 forintot és ennek az összegnek a 2004. augusztus

19. napjától kezdődően a kifizetés napjáig terjedő időszakra járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat hét százalékkal növelt összegének megfelelő mértékű kamatát; ezt meghaladóan a keresetet elutasította; kötelezte továbbá a felperest, hogy 720.000 forint, az alperest pedig, hogy 180.000 forint feljegyzett eljárási illetéket fizessen meg az államnak külön felhívásra; ezen felül kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1.800.000 forint perköltséget.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felek betonacél szerelési és gyártási munkákat végeztek egymás részére. Az elvégzett munkák ellenértékéről a felperes 2004. augusztus 6. napján a 2004. augusztus 31-i fizetési határidejű, B74/2004. sorszámú, 21.745.880 forintról szóló, 2004. szeptember 1. napján a 2004. október 1-i fizetési határidejű, B78/2004. sorszámú, 7.429.110 forintról szóló, 2004. szeptember 30. napján pedig a 2004. október 30-i fizetési határidejű, B101/2004. sorszámú, 8.005.400 forintra vonatkozó számlát állította ki az alperes felé, összesen 37.180.390 forint összegre vonatkozóan.

Az alperes a felperesnek végzett munkák ellenértékéről 2004. június 8. napján a 2004. június 16-i fizetési határidejű, 61/000/04. sorszámú 35.480.601 forintról szóló, a 2004. július 6. napján a 2004. július 30-i fizetési határidejű, 69/000/04. sorszámú, 29.516.344 forintra vonatkozó, majd 2004. augusztus 3. napján a 2004. augusztus 30-án esedékes, 74/000/04. sorszámú, 788.931 forintról szóló számlát bocsátotta ki a felperes felé, összesen 65.785.876 forint összegben; ebből a felperes 28.538.972 forintot kifizetett, így 37.246.904 forint tartozása állt fenn.

A felperes 2004. július 31. napjával kezdődően felszámolás alá került. A felszámolás kezdő időpontját követően, 2004. augusztus 19. napján a felperes volt ügyvezetője 10.000.000 forintot utalt át az alperesnek.

Az alperes 2004. november 18. napján kelt levelében bejelentette a felperes felszámolójának, hogy 2004. július 31. napján összesen 37.246.904 forint hitelezői követelése állt fenn.

A felperes felszámolója 2005. február 14. napján kelt válaszlevelében - a 100.000 forint nyilvántartásba vételi díj figyelembevételével - az alperes bejelentett hitelezői igényét 37.346.904 forint összegben nyilvántartásba vette és visszaigazolta. A felperes felszámolója 2005. június 30. napján kelt levelében közölte az alperessel, hogy 37.180.390 forint összegű tartozása áll fenn. Egyidejűleg felszólította az alperest, hogy a 2004. augusztus 19. napján, a felszámolás kezdő időpontját követően átutalt 10.000.000 forintot is utalja vissza. A felszámoló 2005. november 23. napján ismételt felszólította az alperest az összesen 47.180.390 forint tartozás kiegyenlítésére.

Az elsőfokú bíróság ismertette a felperes keresetét, amelyben 47.180.390 forint tőke és ennek 2004. augusztus 19. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű kamat és a perköltség megfizetésére az alperest kérte kötelezni.

Előadta, hogy a felperes felszámolásának kezdő időpontját követően, 2004. augusztus 19. napján a felperes volt ügyvezetője álképviselőként járt el, amikor a 10.000.000 forintot átutalta az alperesnek. A felperes ugyanakkor úgy nyilatkozott, hogy a 37.346.904 forint követelés, amit az alperes mint hitelezői igényt a felszámolónak bejelentett, a Cstv. 38. §-a értelmében beszámításra alkalmas követelés.

Az elsőfokú bíróság összefoglalta az alperes ellenkérelmét is, amely a felperes keresetének elutasítására irányult. Előadta, hogy a 2004. augusztus 19. napján átutalt 10.000.000 forint a felek közötti kompenzációs megállapodás része volt, így a felperes követelése helyesen 27.180.390 forint. Hivatkozott a Cstv. 36. §-ára, mely szerint felszámolás során csak olyan követelés számítható be, amelyet a felszámoló elismertként nyilvántartásba vett, és amelynek tekintetében a felszámolás kezdő időpontját - vagy ha a követelés később keletkezett, a keletkezését - követően nem került sor engedményezésre. Az alperes hitelezői igényét 2004. november 18. napján a felperes felszámolójának bejelentette, aki azt elismertként nyilvántartásba vette, ezért az alperes jogszerűen élt a beszámítással. Az alperes álláspontja szerint nincs jelentősége annak, hogy a felperes volt ügyvezetője álképviselőként utalta át a 10.000.000 forintot. Az alperes jogosan alkalmazta a beszámítást, amely teljes egészében tartalmazza a felperesi követelést is.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felek nem vitatták az egymással szemben fennálló követelések összegszerűségét. Az alperes nem vitatta, hogy a felperes volt törvényes képviselője 10.000.000 forintot utalt át az alperesnek 2004. augusztus 19. napján [Pp. 163. § (2) bekezdés].

Az elsőfokú bíróság a keresetet részben találta alaposnak.

Megállapította, hogy a felek között olyan vállalkozási szerződések álltak fenn, amelyek alapján kölcsönösen végeztek egymásnak betonacél szerelési és gyártási munkákat és az azok ellenértékéről kiállított számlákat egymással szemben beszámítással rendezték [Ptk. 389. §, 407. § (1) bekezdés és Ptk. 296. §].

A felszámolási eljárás kezdő időpontjában, 2004. július 31-én az alperesnek a felperessel szemben 37.246.904 forint - a bejelentést követően a felszámoló által 37.346.904 forint összegű nyilvántartásba vett -, míg az alperesnek a felperes felé 37.180.390 forint összegű követelése állt fenn.

A csődeljárásról és felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény 36. § (1) bekezdése szerint a felszámolás során csak olyan követelés számítható be, amelyet a felszámoló elismertként nyilvántartásba vett, és amelynek tekintetében a felszámolás kezdő időpontját - vagy ha a követelés később keletkezett, a keletkezését - követően nem került sor engedményezésre. A Cstv. 38. § (3) bekezdése szerint pedig, a felszámolás kezdő időpontja után a gazdálkodó szervezet ellen a felszámolás körébe tartozó vagyonnal kapcsolatos pénzkövetelést csak a felszámolási eljárás keretében lehet érvényesíteni azzal, hogy a hitelező - a gazdálkodó szervezet által indított perben - a gazdálkodó szervezettel szemben a felszámolás kezdő időpontjában fennálló követelését beszámítási kifogásként érvényesítheti, feltéve, hogy a követelés jogosultja a felszámolás kezdő időpontjában is hitelező volt.

Az elsőfokú bíróság a fentiek alapján megállapította, hogy az alperes 37.246.904 forint követelése a felszámolás során beszámításra alkalmas követelés, ezért jogszerűen beszámítható a felperes 37.180.390 forint összegű követelésébe. A felperesnek tehát a 37.180.390 forintos követelése beszámítással megszűnt (Ptk. 296. §). Ezért az elsőfokú bíróság a felperes 37.180.390 forint megfizetésére irányuló kereseti kérelmét mint alaptalant elutasította.

A felperes volt ügyvezetője a felszámolás kezdő időpontját követően utalta át a 10.000.000 forintot az alperes részére. A felszámolás kezdő időpontja után az

ügyvezető képviseleti joga megszűnik, és az adós vagyonával kapcsolatos érvényes jognyilatkozatot nem tehet.

A Cstv. 34. § (2) bekezdése értelmében a felszámolási vagyon feletti rendelkezés joga a kijelölt felszámolót illeti meg. A felszámolás kezdő időpontja után a felszámolási eljáráson kívül még az egyébként jogszerű követelések kiegyenlítésére sincs mód. A képviseleti jog nélkül eljáró volt törvényes képviselő rendelkezéséhez joghatály nem fűződik, az így kifizetett pénzeszközöket annak „birtokosa” köteles visszafizetni [EBH2003/2/961., BDT. 2002/12/187.].

A felszámolási eljárás során kijelölt felszámoló megkerülésével történt kifizetés olyan egyoldalú jognyilatkozatnak minősül, amely jogszabályba ütközik, és mint ilyen semmis [Ptk. 200. § (2) bekezdés]. Ennek jogkövetkezményeként az eredeti állapotot kell helyreállítani [Ptk. 237. § (1) bekezdés]. Az eredeti állapot helyreállítása objektív folyamat, függetlenül a felek jó-, vagy rosszhiszemű magatartásától, pénzszolgáltatás esetén a Ptk. 301. § (1) bekezdése alapján kamatfizetési kötelezettség is terheli a kötelezettet.

Az elsőfokú bíróság ezért az alperest a 10.000.000 forint visszafizetésére és annak a Ptk. 301/A. §-ában foglaltak szerint az esedékesség időpontjától járó késedelmi kamat megfizetésére kötelezte.

A perköltség viseléséről a pernyertesség és pervesztesség arányában döntött.

Az elsőfokú bíróság ítéletét a felperes támadta meg fellebbezéssel, melyben annak megváltoztatásával azt kérte, hogy az ítéltábla a felperest illeték és perköltség megfizetésére kötelező rendelkezést mellőze, és az alperest az eljárási illeték, valamint az első- és másodfokú eljárás (áfával növelt) perköltségének megfizetésére kötelezze a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendeletben foglaltak szerint.

Fellebbezése indoklásában arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság az ügy tényállását nagyrészt helyesen állapította meg, és a felperes főkövetelését illetően helyes és megalapozott döntést hozott, viszont a járulékos kérdésekben - tehát az eljárási illeték és perköltség vonatkozásában - az ítélet megalapozatlan és jogszabálysértő. Kiemelte, hogy az alperes 37.346.904 forint összegű követelését a felszámoló nyilvántartásba vette, azt már a peres eljárást megelőzően elismerte. 37.180.390 forint összegű követelést a felperes azért volt kénytelen előterjeszteni az alperessel szemben, mert az alperes korábban ezt a követelést nem volt hajlandó elismerni. Állította: ebből az következik, hogy az alperes csak akkor élhet a beszámítással, ha a felperes követelését elismeri, azonban az alperes ilyen nyilatkozatot a peres eljárás kezdetéig nem tett, az alperes a beszámításra irányuló és ezzel a felperessel szemben fennálló 37.180.390 forintos tartozását elismerő nyilatkozatát egyértelműen a bírósági eljárásban tette meg. A felperes álláspontja szerint a felperes vonatkozásban is - azaz teljes mértékben pernyertes lett - e követelés perbeli érvényesítésére kizárólag az alperesi magatartás adott okot [Pp. 80. § (2) bekezdés].

Az elsőfokú bíróság ítéletét az alperes is fellebbezéssel támadta meg, melyben annak megváltoztatásával a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte.

Előadta: a peres felek több évre visszamenőleg, egymásnak kölcsönösen

gazdasági tevékenységet végeztek, rendszeres gyakorlatuk volt a követelések kompenzálása. A felperes gazdálkodó szervezet volt vezető tisztségviselőjének 2004. októberéig nem volt tudomása a felszámolás tényéről, magatartása jóhiszemű volt. Konkrét információ hiánya miatt történt az, hogy felek a felszámolás jogerős elrendelését követően még végeztek egymás részére munkát és ezért állította ki a felperes a B. 74/2004., B. 78/2004., valamint a B. 101/2004. számú számlákat.

Az alperes számára 2004. október végén vált ismertté, hogy a felperes felszámolását a bíróság elrendelte. Ezt követően, 2004. november 18. napján terjesztette elő nyilvántartása alapján - 2004. június 31. napjával fennálló - hitelezői igényét, mindösszesen 37.246.904 forint összegben. A dokumentum elkészítésekor a folyamatos kompenzálásokat vette figyelembe a bejelentést elkészítő személy. A felek gazdasági kapcsolatát 2004. évre teljes egészében áttekintve megállapítható, hogy a 61/000/04. számú számlába - mint első teljesítetlen számlába - beszámításra került 2004. augusztus 23. napján a B. I. által átutalt 10.000.000 forint, a 15-ös kompenzációs megállapodás alapján 11.768.618 forint, valamint a 46-os kompenzációs megállapodás alapján 8.005.400 forint. A vevő analitikát áttekintve egyértelművé vált, hogy a 61/000/04. számú számlából azért maradt csak a hitelezői igényben megjelölt összeg, mert a bejelentést készítő személy tévedésben volt a beszámítás törvényi lehetőségével kapcsolatban. A 61/000/04. számú számla nem lett volna csökkenthető az átutalt 10.000.000 forinttal, valamint a B. 101/2004. számú számla ellenértékével, vagyis 8.005.400 forinttal.

Az alperes hibás információnak köszönhetően tévesen állított be teljesítést felperes részéről a 61/000/04. számú számlába. Figyelembe véve a felszámolás jogerős elrendelését, 2004. július 31-ét követően felek egymással a korábbi gyakorlat alapján nem kompenzálhattak volna. Ezért az alperes hibásan helyezte levonásba a felszámolás jogerős elrendelését követően keletkezett két tételt, így azok a számla értékéből le nem vonhatóak, az nem csökkenthető. Emiatt a felperes 61/000/04. számú számlából fennálló tartozása 23.711.983 forint. Így az alperes jogos hitelező igénye 54.017.258 forint, tekintettel arra, hogy felperes jogalap vonatkozásában elismerte a csődeljárás során a beszámítás lehetőségét az elismert és nyilvántartott követelések vonatkozásában, ezért kérte az alperesi követelésbe a felperesi követelés teljes beszámolását a Cstv. 36 § (1) bekezdése alapján.

A felperes az alperes fellebbezésével szemben arra hivatkozott, hogy az alperes a fellebbezésben olyan új tényt állított (a követeléseinek átvizsgálását), mely a Pp. 235. §-a szerint nem megengedett. Álláspontja szerint a 10.000.000 forint felszámolás kezdő időpontja után történt kifizetése szempontjából a volt ügyvezető jóhiszeműsége irreleváns.

Az alperes a felperes fellebbezésével összefüggésben arra hivatkozott, hogy a felperes az eredményes beszámítási kifogásra tekintettel annak erejéig pervesztesnek minősül.

Az alperes fellebbezése az alábbiak szerint túlnyomó részben nem alapos, a

felperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, s döntése érdemben, túlnyomó részben helyes.

Mivel az adós felszámolásának kezdő időpontja 2004. július 31. napjára esik, az ellene folyamatban lévő felszámolási eljárásra a csődeljárásról, a felszámolási eljárásról és a végelszámolásról szóló, lényegesen az 1993. évi LXXXI. törvénnyel, valamint az 1997. évi XXVII. törvénnyel módosított 1991. évi XLIX. törvény (többször módosított Cstv.) rendelkezéseit kellett alkalmazni.

E törvény 36. § (1) bekezdésének irányadó rendelkezése szerint: a felszámolás során csak olyan követelés számítható be, amelyet a felszámoló elismertként nyilvántartásba vett, és amelynek tekintetében a felszámolás kezdő időpontját - vagy ha a követelés később keletkezett, a keletkezését - követően nem került sor engedményezésre; illetve a 38. § (3) bekezdése értelmében: a felszámolás kezdő időpontja után a gazdálkodó szervezet ellen a felszámolás körébe tartozó vagyonnal kapcsolatos pénzkövetelést csak a felszámolási eljárás keretében lehet érvényesíteni azzal, hogy a hitelező - a gazdálkodó szervezet által indított perben - a gazdálkodó szervezettel szemben a felszámolás kezdő időpontjában fennálló követelését beszámítási kifogásként érvényesítheti, feltéve, hogy a követelés jogosultja a felszámolás kezdő időpontjában is a hitelező volt.

Az alperes az ellene indított perben olyan követelést számított be, amelyet a felszámoló elismertként nyilvántartásba vett, ez pedig az adott perben a teljes bejelentett és elismert, a 37.346.904 forintos hitelezői igénye. Ezen összeget a felperes által keresettel érvényesített 47.180.309 forint követeléssel szemben számította be. Ebből következik, hogy a beszámítási kifogást követően a felperesi kereset 9.833.486 forint tőkeösszeg erejéig lehet alapos, hiszen egyrészt a beszámítási kifogás az elismertként nyilvántartásba vett összegre vonatkozott, másrészt nem kizárt a beszámítás az álképviselő által kifizetett összeggel sem, ha a beszámított követelést a felszámoló elismertként nyilvántartásba vette [többször módosított Cstv. 38. § (3) bekezdés].

Helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság a volt vezető tisztségviselő által már álképviselőként átutalt összeg vonatkozásában: az így teljesített összegre nézve az alperesnek visszafizetési kötelezettsége keletkezett, mivel a rendelkezési joggal már nem rendelkező volt vezető tisztségviselő által eszközölt teljesítés, amely az adott esetben jogügyletnek minősült, érvénytelen [232/2001. (XII. 10.) Korm. rendelet 8. § (10) bekezdés, 9/2001. (MK. 147.) MKB rendelkezés 5. § (2) bekezdés].

Az alperes fellebbezésében felhozott azon érvnek, hogy hitelezői igényét már a szóban forgó 10.000.000 forint átutalását követően ezen összeggel csökkentett mértékben jelentette be a felszámolóhoz, az adott per eldöntése szempontjából nincs jelentősége, hiszen e követelést éppen a teljesítés miatt az alperes a felszámolóhoz nem jelentette be, azt a felszámoló elismertként nem vette nyilvántartásba, így erre hivatkozással beszámításnak sincs helye, már csak azért sem, mert jelenleg a korábban átutalt 10.000.000 forintot az alperes nem fizette vissza. Amennyiben a bíróság marasztaló ítélete alapján az álképviselő által átutalt

összeg visszafizetésére sor kerül, annak megtörténtétől számított 40 napon belül van mód arra, hogy az alperes hitelezői igényét határidőn belül bejelentse a felszámolónak a többször módosított Cstv. 37. §-ának (2) bekezdése alapján.

A felperes perköltséggel kapcsolatos fellebbezése azért alaptalan, mert az alperes beszámítási kifogásra alapított védekezése eredményre vezetett, ezzel arányosan a felperes pervesztes lett, ahogyan ezt az elsőfokú bíróság helyesen megállapította. E körben tévesen hivatkozott a felperes arra, hogy 37.180.390 forint összegű követelését azért peresítette, mert azt az alperes nem ismerte el. A beszámításnak nem feltétele a másik követelés elismertsége [Ptk. 296. §]; nem lett volna akadálya annak, hogy a felszámoló az adós követelését a hitelező bejelentett követelésével szemben beszámítsa. A többször módosított Cstv. 36. § (1) bekezdésében megfogalmazott elismertség az adóssal szembeni, nem pedig az adós által gyakorolt beszámítás feltételei.

A fentiek értelmében a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét az alperes marasztalását illetően kismértékben megváltoztatta, a marasztalás összegét 9.833.486 forintra szállította le; ezt meghaladóan pedig helybenhagyta [Pp. 253. § (2) bekezdés].

Figyelemmel arra, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására csupán a tőkeösszeg hozzávetőlegesen 2%-ában került sor, a másodfokú bíróság a perköltség vonatkozásában nem találta indokoltnak az első fokú határozat megváltoztatását.

Mivel az alperes fellebbezése túlnyomó részben nem vezetett eredményre, az ítéltábla a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése értelmében kötelezte az alperest a felperes ügyvédi képviseletével összefüggésben felmerült és a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (1) és (5) bekezdése alapján, a másodfokú eljárásban kifejtett tevékenységgel arányosan megállapított (általános forgalmi adót is tartalmazó) ügyvédi munkadíjból eredő másodfokú perköltségének megfizetésére. Kötelezte továbbá a feleket a másodfokú eljárásban mutatkozó pervesztesség és pernyertesség aránya szerint - 98-2% - a feljegyzett fellebbezési eljárási illeték megfizetésére is [6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés, 15. §].

Mivel a felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, 163.200 forint feljegyzett fellebbezési eljárási illeték megfizetésére köteles az államnak - külön felhívásra - a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet hivatkozott szabályai alapján.

Budapest, 2010. január 15.

Pálné dr. Mikola Júlia s.k.
a tanács elnöke

dr. Vuleta Csaba s.k.

dr. Farkas Mária s.k.

előadó bíró

bíró

A kiadmány hiteléül:
(Varga Beatrix)